

ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Effect of Learning Management Model to Enhance the Critical Writing Ability for Grade 6 Students

สุภัตตรา สฤชชสมบัติ¹, นิราศ จันทรจิตร²
Suputtra Saritchasombat¹, Nirat Jantharajit²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ ที่พัฒนาขึ้นระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 42 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน ใช้สอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวมใช้เวลาสอนทั้งสิ้น เวลา 24 ชั่วโมง ซึ่งผลการประเมิน ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) แบบทดสอบความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) คู่มือการใช้รูปแบบจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานด้วยสถิติ t-test ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ: ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ การเขียนอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณ

Abstract

This research aimed to compare the effect of the learning management model between pretest and posttest the critical writing ability. Samples were 42 sixth grade students in the first semester of academic year 2016, Ban Chiang Yuen School, Chiang Yuen

¹ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

¹ Ph.D. Candidate in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Faculty of Education, Nakhonpanom University

district, Mahasarakham province. The instruments were 12-2-hour lesson plans, test of critical writing ability, and the handbook for using the learning management model. The statistics were used in data analysis consisted of mean, standard deviation, percentage and testing hypothesis with t-test. The finding was found that students have been critical writing ability at higher than before attending a statistically significant level. 05.

Keywords: The effect of learning management model, critically writing, critically writing ability

บทนำ

การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารหนึ่งที่แสดงออกถึงการรู้หนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความสามารถประสบการณ์ต่างๆ ของตนให้ผู้อื่นได้รับรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ จนสามารถสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ (Billups, 2006: 32) โดยเฉพาะการเขียนอย่างมีวิจารณญาณ (Critical writing) ซึ่งเป็นการเขียนที่ส่งเสริมการคิดขั้นสูง ทำให้เกิดทักษะทางปัญญาเพื่อสร้างอุปนิสัยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Lane-Patrice, 2013: 22-30) ซึ่งให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลหรือการใช้เหตุผลที่แตกต่างกันตามเป้าหมายการใช้ข้อโต้แย้งหรือการชักจูงโน้มน้าวความเชื่อของบุคคล (Shor, 2009: 285) ดังนั้น การเขียนอย่างมีวิจารณญาณจึงมีหลายลักษณะ เช่น การเขียนสะท้อนผล (reflective writing) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดเชื่อมโยงกับหัวเรื่องที่เขียนเพื่อสร้างความเข้าใจและสื่อความหมายที่มีคุณค่า (Sanford, 1988: 653) การใช้ข้อโต้แย้งที่ต้องใช้หลักฐานร่องรอยและเหตุผลในการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านเห็นด้วยว่ามีความถูกต้องและมีเหตุผล (Lunsford, Ruskiewicz and Walters, 2007: 8) รวมทั้งการเขียนเรียงความเพื่อโน้มน้าวความเชื่อของบุคคลที่มีองค์ประกอบของการเขียน ได้แก่ การใช้ข้ออ้างและการนำเสนอตัวอย่างประกอบการ

ให้เหตุผล มีการระบุข้อสันนิษฐานหรือสิ่งยืนยันรองรับการอธิบายความสัมพันธ์กับข้ออ้างและเหตุผลสนับสนุนหรือ มีผู้ยืนยันตรวจสอบความถูกต้องน่าเชื่อถือ มีการสรุปอ้างอิงด้วยหลักการ และมีตัวอย่างสนับสนุนที่ชัดเจนเพื่อนำไปใช้อ้างอิงและใช้เป็นข้อโต้แย้ง ข้อคัดค้านหรือการยินยอมตามข้อมูลที่ปรากฏ (Lunsford, 2008 cited in Carbone, 2009: 15)

การจัดการเรียนรู้ด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้ผู้เรียนค้นพบตนเอง (Self-discovery) และมีความเข้าใจตนเอง รวมทั้งสื่อสารองค์ความรู้ที่ตนได้รับมาซึ่งผู้เรียนแต่ละคนอาจมีข้อจำกัดในการเขียนที่แตกต่างกัน (Duncan-Andrade and Morrell, 2008: 89) นอกจากนี้การจัดการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณยังช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะความสามารถการเรียนรู้ด้านภาษาและการสร้างความหมายให้กับตนเอง (McCarty, 2005: 2) ซึ่งผู้สอนส่วนมากมีความเชื่อว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้านการเขียนได้ (Billups, 2006: 107) แต่ผลการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะกำหนดให้ใช้วิธีการหรือกลวิธีเสริมสร้างหรือพัฒนาความสามารถด้านการเขียนแบบค่อยเป็นค่อยไปที่ละน้อย หรือมุ่งเน้นให้ผู้เรียนใส่ใจเรื่องการสะกดคำที่ถูกต้องหรือจัดกิจกรรมการซ่อมเสริมทบทวนสิ่งที่เรียนมาแล้วในชั้น

เรียนเท่านั้น (Nasir and Hand, 2006: 47) ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนของผู้เรียนได้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณมีความสัมพันธ์กับการใช้ทักษะทางภาษาและข้อมูลความรู้ที่ใช้อธิบายเนื้อหาการเขียน ดังนั้นผู้สอนจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดหัวข้อเรื่อง ประเมินผลการเขียน และสร้างทางเลือกในการพัฒนาวิธีการเขียนที่มีคุณภาพด้วยตนเอง (Edelsky, 1991: 76) ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ถามตอบและวิเคราะห์ประสบการณ์ตามความสนใจ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับลักษณะหรือวิธีการเขียนจนพัฒนาการเขียนของตนเองนำไปสู่การรู้อย่างมีวิจารณญาณ (Critical literacy) ซึ่งผู้สอนสามารถเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้รู้อย่างมีวิจารณญาณผ่านการนำไปปฏิบัติจริงได้ โดยเริ่มจากการค้นหาข้อความภาษาที่เป็นประเด็นปัญหา แล้วเลือกคำสำคัญหรือความคิดรวบยอดจากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อความอย่างไร้ครวญเพื่อให้มีความเข้าใจ อาจใช้วิธีการระดมความเห็นหรือใช้กระบวนการสืบเสาะสอดแทรกเข้าไปในการสนทนา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงวิธีการค้นหาความรู้โดยใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง (Freire, 2000: 206)

ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาเชียงใหม่-เสื่อเต๋มาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 12 คน จากโรงเรียน 12 แห่ง โดยใช้การสัมภาษณ์แบบปลายเปิดคือให้อิสระคุณครูในการแสดงความคิดเห็นแบบมุ่มกว้างไม่มีคำตอบกีด เพื่อให้คุณครูได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของกระบวนการจัดการเรียนการ

สอนที่แท้จริง ตลอดจนบอกถึงปัญหาและความต้องการในการพัฒนาในการเรียนการสอนภาษาไทยกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พร้อมทั้งสำรวจข้อมูลพื้นฐานอ้างอิงเพื่อสนับสนุนสภาพปัญหาจากตัวแทนนักเรียนจำนวน 50 คน จากโรงเรียน 5 แห่ง ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาเชียงใหม่-เสื่อเต๋มา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านสาระการเรียนรู้การเขียนมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนที่ต้องอ้างอิงหลักการแนวคิดการให้เหตุผล การโต้แย้ง และสนับสนุนข้อมูล ในการเขียนเรื่องราวต่างๆ ได้ จากประเด็นปัญหาที่พบดังกล่าวเป็นเหตุผลสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์โดยรวมไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 และส่งผลต่อการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 ที่พบว่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานการเขียนสาระภาษาไทยมีผลคะแนนเพียงร้อยละ 50.92 ซึ่งต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับประเทศร้อยละ 54.27 และ 55.06 ตามลำดับ (วิชาการโรงเรียนบ้านเชียงยืน, 2558: 3) ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การเขียนอย่างมีวิจารณญาณเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเขียนอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่แนวคิดการให้เหตุผล (reasoning) เป็นกระบวนการที่เกิดจากใช้เหตุผลเพื่อปรับเปลี่ยนความคิดและการให้ข้อโต้แย้ง (Lunsford, Ruskiewicz and Walters, 2007: 8) แนวคิดการสะท้อนกลับ (reflective) ที่ตอบสนองต่อสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เผชิญ ทำให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจในสถานการณ์ปัญหาแล้วค้นหาคำตอบรวมทั้งสร้างความรู้ใหม่จากการนำทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติ (Weingartner, 2008: 21) แนวคิดความคิด

รวบยอด (Concept learning) เป็นการหลอมรวมข้อมูลให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์อย่างครอบคลุม (Bloom, Fisher and Orme, 2009: 33) และทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นแนวคิดที่ให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (McLaren, 2007: 93) ซึ่งแนวคิดที่กล่าวมานี้มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาสังเคราะห์ร่วมกันกับแนวคิดด้านองค์ประกอบของรูปแบบการสอนของ Joyce และ Weil (2011: 13 - 15) ได้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการแนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนองสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ และ 6) ระบบสนับสนุน สื่อ อุปกรณ์และทรัพยากรการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กำหนดหัวเรื่องและขอบข่ายเนื้อหา ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเชื่อมโยงและความรู้ขั้นที่ 3 วิเคราะห์เหตุผลอ้างอิงและข้อโต้แย้ง ขั้นที่ 4 สะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไขงาน และ ขั้นที่ 5 ลงข้อสรุปและประเมิน โดยได้ดำเนินงานตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบเพื่อยืนยันผลการใช้รูปแบบที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลในส่วนผลของระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบเพื่อยืนยันผลการใช้รูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเชียงยืน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 164 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 โรงเรียนบ้านเชียงยืน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 42 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มี 3 ชนิด ได้แก่

1) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณ แบ่งออกเป็น 4 หนวดยการเรียนรู้ คือ การเขียนโฆษณา การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนตามจินตนาการ และการเขียนเรียงความ จำนวน 12 แผน ใช้สอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวมใช้เวลาสอนทั้งสิ้น เวลา 24 ชั่วโมง ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, $S.D. = 0.60$)

2) แบบทดสอบความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 4 ข้อ ๆ ละ 6 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 24 คะแนน ซึ่งมีค่าความยาก (P) ตั้งแต่ 0.36-0.61 มีค่าอำนาจจำแนก (D) ตั้งแต่ 0.39-0.67 และมีความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้

สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach) (α) เท่ากับ 0.82

3) คู่มือการใช้รูปแบบจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนอย่างมี วิจารณ์ญาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนอย่างมี วิจารณ์ญาณ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน ด้วยสถิติ t-test

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความสามารถ ด้านการเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียน รู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนอย่างมี วิจารณ์ญาณจากการเรียนภาษาไทย กับนักเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 42 คน ระหว่างก่อนกับ หลังเรียนโดยใช้ t-test (Dependent Samples) ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

คะแนนทดสอบ	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	df	t
ก่อนเรียน	24	11.15	7.08	41	24.302*
หลังเรียน	24	19.78	2.36		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบวัด ความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณ ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน คะแนน เต็ม 24 คะแนน นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 11.15 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 19.78 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้าน การเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณมีความสามารถด้าน การเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้มี ความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณ หลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ สามารถส่งเสริมความสามารถ ด้านการเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณของผู้เรียนได้จริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กำหนดหัว เรื่องและขอบข่ายเนื้อหา ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความ เชื่อมโยงและความรู้ขั้นที่ 3 วิเคราะห์เหตุผลอ้างอิง และข้อโต้แย้ง ขั้นที่ 4 สะท้อนกลับเพื่อปรับปรุง

แก้ไขงาน และ ชั้นที่ 5 ลงข้อสรุปและประเมินนี้ มีความสัมพันธ์กันจึงส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณของตนได้ เพราะการที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดและเลือกหัวข้อเรื่อง โดยให้ผู้เรียนได้ถามตอบและวิเคราะห์ประสบการณ์ตามความสนใจนั้น ทำให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับลักษณะและวิธีการเขียนจนพัฒนาการเขียนของตนเองนำไปสู่การรู้อย่างมีวิจารณญาณได้ (Edelsky, 1991) ซึ่งการรู้อย่างมีวิจารณญาณจะให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์วิจารณ์ด้วยคำถามในเนื้อหาที่ใส่ใจในลักษณะและคุณค่าของเนื้อหาที่ใช้สื่อสาร รวมทั้งความคิดความหมายของข้อความประโยคว่าจะนำไปใช้อย่างไร โดยเชื่อมโยงกับองค์ความรู้กับ และการเขียนในบริบทเนื้อหาหรือเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน (Carbone, 2009: 76) ดังนั้น การที่ผู้เรียนได้ร่วมกระบวนการเรียนรู้ตั้งแต่การค้นหาข้อความภาษาที่เป็นประเด็นปัญหา แล้วเลือกคำสำคัญที่เห็นว่าเป็นตัวแทนความคิดรวบยอดเรื่องนั้นในสถานการณ์จริง จากนั้นก็จะวิเคราะห์ข้อความและกระบวนการที่นำไปสู่การเกิดปัญหาดังกล่าวให้มีความเข้าใจอย่างใคร่ครวญ แล้วระดมความเห็นผ่านการสนทนาและใช้กระบวนการสืบเสาะสอดแทรกเข้าไปในการสนทนา จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการค้นหาความรู้โดยใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง (Freire, 2000: 206) สอดคล้องกับแนวคิดการให้เหตุผล (reasoning) ที่ช่วยกระตุ้นการใช้เหตุผลและปรับเปลี่ยนความคิด การแก้ปัญหา และให้ข้อโต้แย้ง (Lunsford, Ruszkiewicz and Walters, 2007: 8) แนวคิดการสะท้อนกลับที่ส่งเสริมการตอบสนองต่อสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เผชิญ จึงส่งผลต่อการสร้างความเข้าใจในสถานการณ์ปัญหาที่ซับซ้อน ช่วยให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบรวมทั้งสร้างความรู้ใหม่จากการนำทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติ (Weingartner, 2008: 21) แนวคิดความคิดรวบยอด

(Concept learning) ที่ส่งเสริมการหลอมรวมข้อมูลให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์ (Bloom, Fisher and Orme, 2009: 33) และทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย (McLaren, 2007: 93) นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับ Billups (2006: 107) ที่ศึกษาพบว่า ผู้สอนส่วนมากมีความเชื่อว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้านการเขียนได้ โดยเฉพาะความสามารถการเรียนรู้ด้านภาษาและการสร้างความหมายให้กับตนเอง (McCarty, 2005: 2 ; Olson, 1988: 176) นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ จึงช่วยพัฒนาความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนอาจมีข้อจำกัดในการเขียนที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่ผู้สอนจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ไปปรับใช้เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณควรคำนึงถึงความรู้พื้นฐาน และกลวิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางภาษาด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาความพึงพอใจ และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนอย่างมีวิจารณญาณด้วย

บรรณานุกรม

- วิชาการโรงเรียนบ้านเชียงยืน. (2558). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558. มหาสารคาม: โรงเรียนบ้านเชียงยืน. (อัครลำเนา)
- Billups, N.Z. (2006). *An analysis of the impact of America's choice program on critical thinking and writing skills of selected fifth grade student*. A Dissertation for the Degree of Education, Fielding Graduate University.
- Bloom, M., Fischer, J. and Orme, J.G. (2009). *Evaluating practice: Guidelines for the accountable professional*. 6th ed. Boston MA: Pearson Higher Education.
- Carbone, P.M. (2009). *Investigating a critical writing pedagogy: Implications for classroom practice*. A Dissertation for The Degree Doctor of Philosophy, University of California, Los Angeles.
- Duncan-Andrade, J.M.R. and Morrell, E. (2008). *The art of critical pedagogy: Possibilities for moving from theory to practice in urban schools*. New York: Peter Lang.
- Edelsky, C. (1991). Whole language: What's new? In Edelsky C. (Ed.), *With literacy and justice for all: Rethinking the social in language and education*. (pp.11-16). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Freire, P. (2000). *Pedagogy of the oppressed*. (30th anniversary ed.). New York: Continuum.
- Joyce, B. and Weil, M. (2009). *Models of teaching*. 7th ed. Boston: Pearson Education.
- Lane-Patrice, L.A. (2013). *Enhancing critical thinking, writing and disposition preparedness amongst four-year university teacher education student*. Doctoral dissertation. Available from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No.3590536).
- Lunsford, A.A., Ruskiewicz, J.L. and Walters, K. (2007). *Everything's an argument*. 4th edition, Boston: Bedford/St. Martin's.
- McCarty, T.L. (2005). "Taking hold" of local literacies." In T. L. McCarty, (Ed.), *Language, literacy, and power in schooling*. (pp. 1-4). Mahweh, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- McLaren, P. (2007). *Life in schools: An introduction to critical pedagogy*. Boston: Pearson Education.
- Nasir, N.S. and Hand, V. (2006). Exploring sociocultural perspectives on race, culture, and learning. *Review of Educational Research*, 76(4), 449-475.
- Sanford, B. (1988). Writing reflectively. *Language Arts*, 65(7): 652-658.

-
- Shor, I. (2009). "What is critical literacy?", in A. Darder, M. P. Baltodano, and R. D. Torres. (Eds), *The critical pedagogy reader* (pp. 282-304). New York: Routledge.
- Weingartner, J.A. (2008). *From teachers perspective: Implementation of literacy materials in middle school science*. A Dissertation for The Degree of Doctor of Philosophy at George Mason University.